

Asianro 497/02.05.02/2020

§ 55

Osallistuminen Varsinais-Suomen tulevaisuuden sote-keskus-valtionavustuksen hakuun

Johtava asiantuntija Arja Iho 29.4.2020

Pääministeri Sanna Marinin hallitus on käynnistänyt sote-uudistuksen valmistelun. Marinin hallituksen sote-uudistuksessa perustason palveluja vahvistetaan ja painopistettä siirretään ehkäisevään työhön. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) linjaa ja tukee palvelujen sisällöllistä ja toiminnallista uudistusta Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmalla ja siihen liittyvillä valtionavustuksilla. Ohjelman tarkoituksena on tukea maakuntien alueita valmistelemaan ja ottamaan käyttöön uudenlainen, laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus, jotta ihmiset saavat tarvitsemansa avun yhdellä yhteydenotolla. Valtionavustukset suunnataan kunkin maakunnan alueen kuntien ja kuntayhtymien yhteiseen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kehittämisen hankekokonaisuuteen. Maakuntien hankekokonaisuuksiin on valtion talousarviossa varattu rahaa vuodelle 2020 noin 70 miljoonaa euroa. Valtionavustusta haetaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman mukaiseen kehittämistyöhön kerralla kolmeksi vuodeksi vuosille 2020–2022. Tämän lisäksi STM voi myöntää täydentäviä avustuksia vuosittain valtion talousarvion niin salliessa.

Valtionavustuksen saannin ehtona on, että hankkeeseen osallistuvien kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu asukasluku tulee olla vähintään 80 prosenttia maakunnan asukasluvusta.

Tulevaisuuden sote-keskus ohjelman kansalliset tavoitteet ovat:

1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
5. Kustannusten nousun hillitseminen.

THL on syksyllä 2019 laatinut asiantuntija-arvion Tyks erityisvastuualueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Arvion mukaan alueen terveystalvelut on järjestetty erikoissairaanhoidon painotteisesti. Sosiaalipalveluissa painottuvat puolestaan ympärivuorokautiset palvelut.

Raportissa tuodaan esille, että erikoissairaanhoidon kustannukset ovat alueella maan keskitasoa, mutta perusterveydenhuollon kustannukset ovat maan pienimmät. Tarvekioidut sosiaali- ja terveystalvelujen kustannukset olivat

kaksi prosenttia enemmän kuin maassa keskimäärin vuonna 2017. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä vallitsee ”epäsuhta”.

Valtionavustus maakunnan hankekokonaisuudelle myönnetään täysimääräisenä hankkeen valtionavustukseen oikeuttaviin kustannuksiin. Valtionavustus maksetaan arvonnlisäverottomista kustannuksista. Varsinais-Suomelle hakemuksesta maksettava hankerahoitus on väestöosuuden mukaisesti enintään 5,55 miljoonaa euroa vuodelle 2020. Vuosina 2021 ja 2022 hankerahaa voidaan maksaa lisää valtion talousarvion niin salliessa. Varsinais-Suomen kunnat ja sote-kuntayhtymät ovat laatineet yhteistyössä tulevaisuuden sote-keskus ohjelman hankehakemuksen. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskitytään erityisesti ennaltaehkäisevään työhön, perustalvelujen saatavuuden parantamiseen sekä palvelujen oikea-aikaisuuden ja vaikuttavuuden kohentamiseen.

Käytännön kehittämiskohteiksi nostetaan Varsinais-Suomessa seuraavat toiminnalliset kokonaisuudet:

1. Maakunnallinen digiklinikka
2. Henkilökohtainen asiakasohjauspalvelu
3. Perhekeskusten ja varhaisen tuen kehittäminen
4. Lasten ja nuorten matalan kynnyksenmielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen
5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hankkeen hyötyavoitteet

- Saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus – Lopullisena päämääränä on varmistaa varsinaisuomalaisille yhdenvertaisesti saavutettavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotka toteutuvat oikea-aikaisesti ja perustuvat asukkaiden palvelutarpeeseen.
- Ennalta ehkäisy ja ennakointi
- Laatu ja vaikuttavuus
- Monialaisuus ja yhteentoimivuus
- Kustannusten nousun hillintä

Hankkeen prosessitavoitteet

Varsinais-Suomen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-hanke koostuu seuraavista osahankkeista ja näiden sisältämistä toimenpiteistä.

Osahanke 1, Asiakas- ja palveluohjauksen ja etäpalveluiden kehittäminen

- Kehitetään ja käyttöönotetaan Varsinais-Suomen etäpalveluiden kehittämissyksikkö.
- Käynnistetään henkilökohtaisen asiakasohjaus-palvelun tuotannollinen pilotointi.

Osahanke 2, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

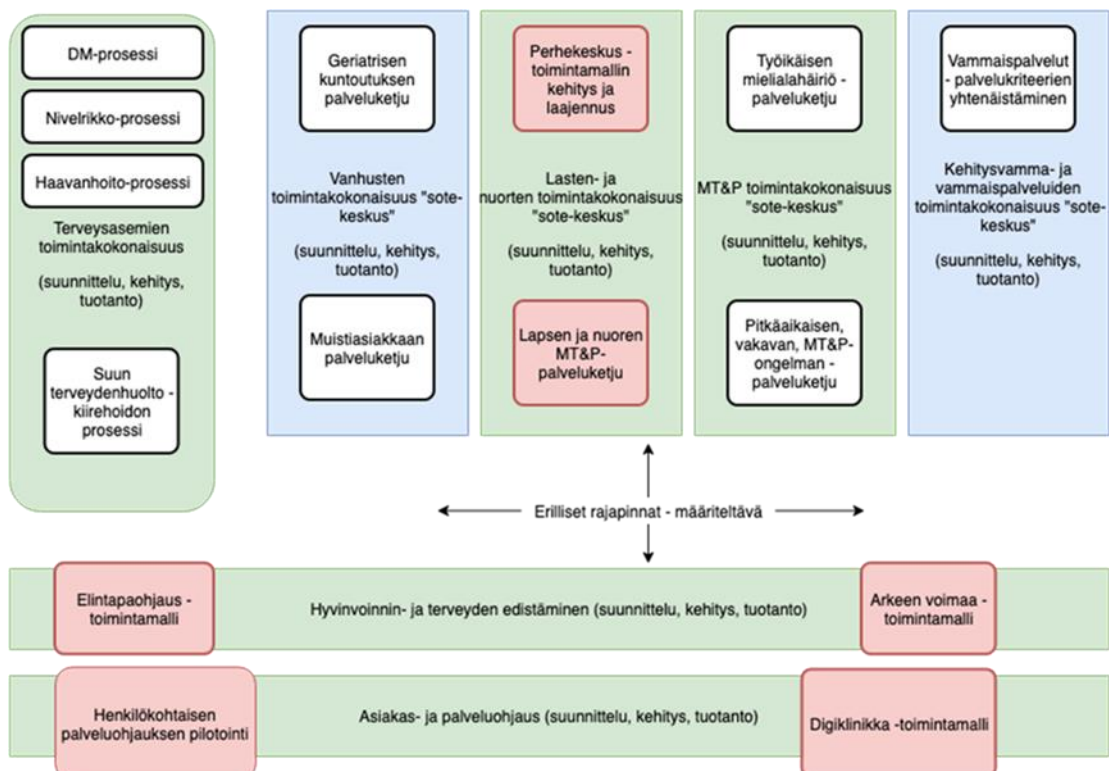
- Käynnistetään Arkeen voimaa-toimintamallinen maakunnallinen palvelutuotanto.
- Käynnistetään elintapaohjauksen prosessinomainen palvelutuotanto.

Osahanke 3, Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen

- Käynnistetään Varsianis-Suomen perhekeskus-konseptin jatkokehitys.
- Käynnistetään Varsinais-Suomen lasten ja nuorten matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluiden maakunnallinen koordinaatio ja saatavuuden parantaminen palvelutuotantoa lisäämällä.

Hankekokonaisuudella toimeenpannaan osaltaan Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämssuunnitelmaa, joka hyväksyttiin kunnissa ja kuntayhtymissä syksyllä 2019.

Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen myöhemmässä vaiheessa tavoitteena on rakentaa alueelle osin elämänkaarimalliin pohjautuvat yhtenäisillä toimintamalleilla toimivat sote-keskukset kuvion 1. mukaisesti. Edellytyksenä jatkovalmistelulle kuitenkin on, että valtio myöntää hankekokonaisuudelle riittävän rahoituksen myös vuosina 2021 ja 2022.

Kuvio 1. Sote-keskuksen toiminnallisia kokonaisuuksia.

Tulevaisuuden sote-keskus -hanke sisällytetään osaksi Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaa ja hankekoordinaatio perustuu laajempaan järjestämissuunnitelman koordinointiin. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen alueellisen valmistelun hankehallinnoinnista vastaa Turun kaupunki. Valtionavustusta haetaan yhteensä 5,55 miljoonaa euroa. Koska hankerahoitus kattaa 100 prosenttisesti valtionapuun oikeutetut kustannukset, ei kunnille muodostu maksettavaksi hankkeen omavastuuosuuksia.

Kuntia ja sote-kuntayhtymiä pyydetään osallistumaan hankkeeseen liitteissä esitettyjen suunnitelmien mukaisesti. Kuntien päätökset hankkeeseen osallistumisesta pyydetään toimittamaan sähköisesti 27.5.2020 mennessä Turun hyvinvointitoimialalle.

Hankkeen keskeisiä tavoitteita on painopisteen siirtäminen ehkäiseviin palveluihin ja perusterveydenhuoltoon sekä raskaiden lasten ja ikäihmisten palveluiden osuuden vähentäminen. Tavoitteita pyritään saavuttamaan uusilla, laajasti käyttöön otettavilla terveyttä ja hyvinvointia vahvistavilla toimintamalleilla esim. Lapset puheeksi ja Voimaa Arkeen toimintamalleilla sekä elintapaohjauksella. Hoitoketjuja sujuvoitetaan ja palveluja oikea-aikaistetaan. Asiakkaiden palvelut pyritään järjestämään yhden yhteydenoton perusteella. Hankkeeseen haetaan 100 % valtionavustusta, joten kunnilta ei edellytetä omarahoitusosuutta.

Oheismateriaali 3 Hankesuunnitelma_Varsinais-Suomen tulevaisuuden sote-keskus
4 Tulevaisuuden sote-keskus Talousarvio

Päätösehdotus Sosiaali- ja terveysjohtaja Juha Sandberg

Raision kaupunki päättää osallistua Varsinais-Suomen tulevaisuuden sote-keskus-hankkeeseen ja ilmoittaa siitä sähköisesti Turun hyvinvointitoimialalle 27.5. 2020 mennessä.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi

Turun kaupunki / hyvinvointitoimiala

